

Cultuurplan voor Brussel / Plan culturel pour Bruxelles
Werkgroep Interculturaliteit
29-04-2010 / Maison des Cultures – Huis der culturen

Aanwezig : Koen De Leeuw (Beursschouwburg), Charlotte Launoy (CC Jacques Franck), Veerle Vanderleen (Lasso), Patricia Balletti (Théâtre Les Tanneurs), Christine Rigaux (Centre culturel Bruegel), Anne-Sophie Noël (Les Halles), Gustavo Miranda, Ann Olaerts (VTI), Anne-Joris Janssens (VTI), Maarten Bresseleers (Sociaal Fonds voor Podiumkunsten), Els Rochette (Globe Aroma), Sévérine Janssen (BNA-BBOT), Tomas De Groote (Kamo), An Debisschop (Demos), Hamadi (Espace Magh), Frédérique Versaen (Wiels)

Verontschuldigd / afwezig : Bram Bogaerts (Demos), Lamia Mechbal (Concertation des Centres culturels bruxellois), Julie Rodeyns (Ada vzw), Willy Thomas / Dite Vanbrempt (KVS), Myriam Stoffen (Zinneke Parade), Christel Simons (Needcompany), Katrien Braeckman (OPB), Vanessa Vindreau (Fondation Hicter), Nadège Albaret (Centre culturel Le Fourquet), Jolien Gadeyne (VTI), Luc Mishalle (MetX), Anne-Françoise Martin (KMKKG), Soufiane Bouabaya (Zinneke Parade), Elodie Mouton (Into Image), Peter Vercruysse (Huis der Culturen), Karen De Cooman (Kaaitheater), Herlinde Swinnen (GC De Vaartkapoen),

1. Inleiding

Deze vergadering is een verderzetting van de vorige vergadering in Les Tanneurs waar we veel inspirerende praktijkvoorbeelden aan het woord hebben gelaten. Na deze vergadering zal de stuurgroep – op basis van alle informatie van de voorbeelden en discussies – een projectnota opstellen die zal worden voorgesteld aan de werkgroep in mei.

Noteer alvast ook dat er op **dinsdag 29 juni** (uur en locatie nog te bepalen) een infosessie wordt georganiseerd voor alle werkgroepen, met een **stand van zaken van de vier projecten** en mogelijkheid tot discussie en uitwisseling.

2. Tracks – Vlaams Theater Instituut (Joris Janssens)

De publicatie Tracks – artistieke praktijken in een diverse samenleving, dateert van 2007 en is een initiatief van Demos (toen nog Kunst & Democratie) en Vti, in samenwerking met o.a. BAM, VAI, Muziekcentrum Vlaanderen en CiCi-Ugent. Het boek documenteert enkele processen rond intercultureel werken binnen de culturele sector. Twintig praktijken werden een jaar lang van zeer nabij opgevolgd en geëvalueerd. Meer info > zie presentatie in bijlage.

Uiteindelijk blijkt dat de 'pistes voor de toekomst' van 2007 nog steeds gelden in 2010. Er is dus nog steeds veel werk aan de winkel. Op dit moment wordt dan ook nagedacht over een tweede editie en de manier waarop deze dan moet worden aangepakt.

Tracks is een voorbeeld van een 'soft approach', er werd *geen mentaliteitswijziging* opgelegd, er werden alleen interessante processen aangereikt én er werd *zichtbaarheid* gecreëerd voor dergelijke initiatieven.

Ook op politiek niveau is er sinds 2007 (aan Vlaamse zijde) weinig veranderd. Ondanks het beleid rond Interculturaliseren van Anciaux, blijven de eigen commissies en organen weinig intercultureel.

Misschien is het nu tijd om een stap verder te gaan en moeten we durven denken over *positieve discriminatie*: interculturele projecten extra steunen om nog meer zichtbaarheid te creëren, ook op politiek niveau. We moeten het beleid en onszelf aanmoedigen om te durven *risico's nemen*.

3. *Espace Magh (Hamadi)*

Hamadi opent zijn verhaal met hetzelfde discours als Gustavo Miranda (cf. verslag 23/03), nl. dat hij het jammer vindt dat diversiteit niet mag benaderd worden vanuit 'getuigenissen'. Hij is een Belgisch artiest en stelt dit centraal, niet zijn afkomst.

Het echte debat gaat hem eerder over het feit dat enkel de 'blanke minderheid in België' het meeste aandacht krijgt. Zelfs in kunsthogescholen wordt nog steeds verwezen naar H. Müller, Th. Mann, etc... allesbehalve een weerspiegeling van de huidige diversiteit. Diversiteit moet dus worden opgenomen in het lastenboek (cahier des charges) van alle culturele instellingen en scholen.

Om de culturele vermenging (*métissage*) van de maatschappij effectief te kunnen weergeven in de culturele sector is er niet alleen het werk van individuen nodig maar ook en absoluut een *politieke wil* om dit te bereiken. Een intercultureel personeelsbeleid is een absolute noodzaak.

Hamadi zou ook *quota* niet schuwen. Niet als doelstelling op zich, maar als belangrijke tussenstap, een overgangsmaatregel om verandering op lange termijn te realiseren.

Espace Magh

Espace Magh is een multidisciplinair cultureel centrum in Brussel met als doel een ongekend cultureel aanbod aan te reiken dat nog niet gekend is in België. Hamadi spreekt over een 'beter-dan-niets-initiatief': het werd opgericht door de Franse Gemeenschap en de Stad Brussel omdat de reguliere culturele centra deze rol niet kunnen (en willen?) op zich nemen.

Zowel de ploeg, als de programmatie en het publiek moeten gemengd zijn. Om een breed gemengd publiek te bereiken, zorgt Hamadi voor een *strategische programmatie*. Als bvb Jordi Saval in de Bozar geprogrammeerd staat, nodigt hij de zoon uit waar het Bozar-publiek zeker op afkomt. Daarnaast wordt in het kader van dit optreden een workshop georganiseerd met enkele scholen, waardoor ook deze ouders in de zaal zitten...

François... voegt hieraan toe dat men bij de *rolverdeling* van theaterproducties ook heel moeilijk loskomt van de realiteit, terwijl theater an sich fictie is. *Un Noir ne doit donc pas être nécessairement joué par un Noir*. Hamlet kan evengoed gekleurd zijn, maar dit maakt vaak bang en daarom moeten er zaken kunnen worden afdgedwongen en risico's durven genomen worden.

4. *Article 27 (Laurence Adam)*

Article 27 = 1 asbl met 2 departementen (Brussel / Wallonië)

Vertretpunt: Article 27 wil het cultuuraanbod toegankelijk maken voor mensen die onder de armoedegrens leven. Het initiatief werd in het leven geroepen in 1999 door Roland Mahauden van het Théâtre de Poche en een actrice.

Eén van de eerste vragen die zich stelde was: Hoe identificeren we de mensen die onder de armoedegrens leven? Om deze doelgroep te bereiken ging Article 27 samenwerken met het OCMW, de verenigingen, onthaalhuizen en 'missions locales d'insertion socio-

professionnelle' (= plaatselijke kantoren waar werklozen terecht kunnen voor info over studie- of beroepskeuzes).

Deze verenigingen of organisaties (**sociale partners**) tekenen een '**convention sociale**' waarin hun engagement ten opzichte van Article 27 en hun cultureel engagement concreet wordt. Vandaag heeft Article 27 800 sociale partners in de Franse Gemeenschap, waarvan 145 in Brussel.

Article 27 wordt financieel ondersteund door de COM FRA, de COCOF (culture, action sociale et insertion socio-professionnelle) en de COCOM.

Article 27 werkt in eerste instantie op het weghalen van de financiële drempel maar ontwikkelt daarna ook nog een hele reeks andere initiatieven. Een overzichtje:

Article 27 tickets:

- Elke sociale partner heeft een 'relais', een travailleur social die instaat voor het contact met article 27
- Article 27 bezorgt de tickets aan deze sociaal werker die ze uitdeelt aan de mensen die de vereniging bezoeken.
- Elke persoon heeft recht op twee tickets per maand + 1 ticket voor elk familielid / maand
- De taak van de sociaal werker bestaat erin de info van Article 28 te communiceren naar de vereniging en de bezoekers toe, de opvolging van de tickets te verzorgen, het publiek te begeleiden bij het reserveren, organiseren van het cultureel bezoek etc.
- Op vertoon van hun Article 27 ticket en een bedrag van € 1.25 kunnen de mensen deelnemen aan een culturele activiteit
- Financieel plaatje: Article 27 betaalt € 5 / ticket (hiervoor moet constant subsidie worden aangevraagd bij de overheden, de tickets die via het OCMW / CPAS worden gebruikt worden gefinancierd door de COCOM), de bezoeker betaalt € 1,25, de organisator betaalt 'de rest'.
- In 2009 werden in Brussel **37.000 tickets** gebruikt, in de Communauté française waren dat er 92.000.

Andere initiatieven:

- Het sensibiliseren / de vorming van de sociale partners (belangrijk dat de sociaal werkers gesteund worden door hun organisatie, dat ze er niet allen voor staan)
- **Répertoire culturel**: jaarlijkse publicatie waarin de culturele organisatoren op een toegankelijke manier worden voorgesteld aan de sociale partners
- **Répertoire social**: jaarlijkse publicatie van alle verenigingen waarmee Article 27 werkt in Brussel
- **Répertoire d'ateliers**: overzicht van workshops / ateliers die worden georganiseerd en die niet meer kosten dan € 150 / € 200 per jaar.
- **Twee maal pers jaar**: een informele ontmoeting tussen de sociale en de culturele partners waarbij ze elkaar kunnen leren kennen
- **Pass découvertes**: op de tweejaarlijkse ontmoeting wordt een brochure uitgedeeld waarin promotie wordt gemaakt voor één of twee projecten per organisator. Aan elk project is een atelier, workshop of activiteit gelinkt. Dit is volledig gratis. Deze publicatie wordt niet op internet geplaatst omdat ze enkel bestemd is voor de sociale partners. Belangrijk hierbij is dat de publicatie zo is opgesteld dat er geen bemiddeling van Article 27 nodig is (fotootjes publiekswerkers om hetkenbaarheid te

stimuleren etc). Er wordt gestreefd naar **een zo groot mogelijke autonomie** van de sociale partners.

- Activiteiten voor kinderen en jongeren van mensen die de vernigingen / onthaalcentra etc. bezoeken.
- Comité de spectateurs
- Vormingen publieksbemiddeling voor de publieksmedewerkers van de culturele organisaties

5. Kalender volgende vergaderingen

Donderdag 27 mei van 13u30 tot 16u00

Donderdag 24 juni van 13u60 tot 16u00

Dinsdag 29 juni (locatie en uur nog te bepalen): Stand van Zaken Werkgroepen

Tijdens een volgende vergadering zal de stuurgroep een projectnota toelichten;
